

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyo szám ára 10 fillér.

Hirtetéseket a legutányoabb árban közzünk.

Mi a teendő.

Irta: Szunyog Mihály
ország. képviselő.

— 1908. febr. 19.

Annyi szó esik mostanában a függetlenségi párt jelenlegi helyzetéről és jövőjéről, hogy szinte közhelynek tekinthető már ennek a kérdésnek újból és újból való felvételése. Pedig szüntelenül foglalkoznunk kell ezzel a kérdéssel most, amikor az átmeneti korszaknak el nem ódázható kötelezettségei a függetlenségi párt helyzetét igen nehezzé tették az által, hogy a párt kényszerítve van az államélet folytonossága érdekében elveivel homlokegyenest ellenkező dolgok intézését nemcsak passzív módon tűrni, hanem azok létrejöttét aktíve is minden tőle telhető módon előmozdítani. Tény az, hogy egészen más dolog kormányt támogató, tehát kormányzópártnak lenni, mint az ellenzék padjairól ellenőrizni a kormány tevékenységét. E mellett nagyon hátráltatja a függetlenségi párt tevékenységének elvei szerint való fejlesztését az a körülmény is, hogy kisebbségben levő hatvanhetes pártokkal van koalíciója. Hogy maga a kormányelnök is teljesen át van hatva a hatvanbétének boldogító eszméjétől s így történik meg, hogy amikor a kormány valamely irányú tevékenysége

nem találkozik a nemzet egészének tetszésével, akkor a függetlenségi pártot éri a gáncs, ellenkező esetben pedig a hatvanhetes kormányelnök, mint az egész miniszterium képviselője, vágja zsebre az elismerés megnyilvánulásait. Ezt nevezik mostanában nálunk az ugynevezett békalenyelési rendszernek. Így nyeli le a függetlenségi párt a békákat itthon és Bécsben a delegációban egyaránt minden alkalommal. Természetesen a sok békahus evésnek esőnör a vége.

Mi nem bizhatunk senemi másban, mint a saját erőnkben és veszve vagyunk, ha kieszsüni hagyjuk lábaink alól azt az erkölcsi alapot — a nemzet bizalmát — amelyre egész többségi létünk építve van. Nagyon messze mentünk már eddig is, talán túlságos lojalitásból, talán félreértett kényszerűségből, sokkal messzebb, mint ez az „átmenet“ fogalmában rejlik. Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja. A hatvanhetes párok fuziója nem légből kapott valami, hangos mementő ez a negyvennyolcznak, hogy a hatvanhetes reá feni a fogat. Évtizedekig tartott, míg a függetlenségi párt az ország bizalma folytán többségre jutott. Az ország bizalmát megszerezni nehéz volt és sokáig tartott, de azt elveszteni nagyon könnyen lehet. A bekövetkező napok

döntő befolyással lesznek a függetlenségi párt jövőjére. A házszabályrevízió és általános választói jog kérdéseinek miképpen leendő megoldása döntik el, hogy van e elég életerő a pártban a további életre, vagy pedig nem életképes és pusztulnia kell.

Elismerem, hogy az ország zavartalan kormányozhatása a kiegyezés megkötése folytán előálló tíz éves béke és nyugalom reménye a függetlenségi párt eddigi passzivitását indokoltta tették, de most már amikor a nyugodt kormányzás garanciája megvan, mi sem tarthatja többé vissza a függetlenségi pártot attól, hogy az országra nézve legfontosabb elveinek megvalósítása érdekében passzivitásából kilépjen és a jövő minden alkotásait függetlenségi szellemmel teljesítse. Ez az egyedüli mód arra, jelenlegi pozíciókat nemcsak megtartsuk, sőt azt — a józan logika szabályai szerint fokozatosan, de soha meg nem hátrálva, tovább fejlesszük. A közeljövő próbaköve lesz a függetlenségi párt elvhűségének és politikai érettségének. Tekintsünk a jövőbe is, nemcsak a jelen szemlélésével legyünk elfoglalva és a mi a fő, vigyázzunk hatvanhetes jóbarátainkra, mert ellenségeinktől majd csak valahogyan megszabadít a jó Isten.

Egy nyílt levél.

Keserű panaszokkal teli „nyílt levelet“ kaptam a minap, amely szomorú világot vet társadalmi állapotainkra.

A magyar szabadságharc dicső alakjának, Bem József tábornoknak unokaöccsese Bem László fordul hozzánk erkölcsi támogatásunkat kérve a nyílt levélben, melynek kivonatos tartalma a következő: „Bem László 1895. évben családjával Magyarországon telepedett meg s megvette a sárosmezei „Mészitzkó“ nevű birtokot. Ma 13 év után megfosztva vagyonától a kétségbeeséssel és nyomorral küzd. A circa ezerholdas birtokot 84 ezer K-ért vette. Három év múlva nagy elemi csapások sújtották. Ekkor megfogamzott benne az az eszme, hogy birtokát parcellázzni fogja.

Ily körülmények között ismerkedett meg Bem Ardó Alfréddel, az eperjesi Kapy birtok bérliőjével, aki felajánlotta, hogy szerez részére tizezer K. kölcsönt és hogy a birtokot Bem neve alatt parcellázzni fogja. Bártfára hívta, ahol dr. Kakuss Béla eperjesi ügyvéd, Ardó jogtanácsosa és barátja adta a kölcsönt. Ekkor Ardó és Kakuss alá is irattak vele az általa kevésbé értett német nyelven írt szerződést, melyben a parcellázásért 14% jutalékot s szabad rendelkezési jogot kötöttek ki. Később az eperjesi törvényszék a Bem által indított perben ezen szerződés érvénytelenségét kimondotta.

Egy év alatt a birtok egyrésze 68 ezer K-ért el volt adva. Bem a neki járó pénzből csak jelentéktelenül csekély részt kapott. Elszámolást és pénzt követelte, de hasztalan. Ekkor ismét a bírót utat

A szocializmusról.

Irta és felolvasta a Kazinczy-kör f. hó 12-én tartott estélyén: Dr. Buza Barna.

II.

Hogy mi a szocializmus? En istenen, hát erre bizony egy hét alatt se lehetne megfelelni. Ahányan írtak felőle Proudhontól és Saint Simontól egészen Weiltner Jakabig, mind másképp határozták meg. És szocialista program is volt már, elkezdve attól, hogy ne legyen állam egyáltalában, egészen addig, hogy minden a világon az állam legyen, mindenféle. De akárhogy határozzák is meg, mégis nem egyéb a szocialista mozgalom, mint harc a mai társadalmi rend ellen. Helyesebben: egy fejezte annak az örök harcnak, amit az emberiség születésétől fogva egymás ellen vív. Vagy még szélesebb meghatározással: egy részlete annak az örökös küzdelemnek, amelyet a föld szerves világa az idők kezdetétől fogva folytat egymás ellen.

Mert ez az egész élet, már millió

évek óta, folytonos küzdelem és marakodás. Altlólóg sok millió éve már annak, hogy a földön a szerves élet megindult. Minden szerves lénynek táplálékra van szüksége. Még pedig a szerves lénynek egy része szerves táplálékkal lakik jól: ezek a növények. Földből vízből szíjják magukba a táplálékot. A másik részük pedig szerves táplálékból tud csak élni: ezek az állatok. Vagy a növényeket eszik, vagy egymást.

Az öreg föld ezekkel úgy mutatja magát, hogy mindig megterem temérdek sok növényt és temérdek sok állatot. Aután azt mondja: no most lakjatok jól, egyetek meg egymást, ahogy tudjátok. És ha látja, biztosan jól mulat rajta, hogy mi esoda dühös öhséggel esnek neki az ő teremtményei egymásnak, hogy a bárány hogy eszi meg a fivét, a farkas hogy eszi meg a bárányt, a pók hogy eszi meg a legyet, a fecske hogy eszi meg a pókot, a vérese hogy eszi meg a fecskét, és végül, hogy valamennyi növényt és állatot hogy eszi meg az ember.

Rettenetes, folytonos, szakadatlan háború az egész élet. Bellum omnium contra omnes. Csendes, szelőlőlen tavaszi napon ha kísérlünk a tenger partjára (már ahol van tengerpart), és látjuk a tenger szelid kék, hullámatlan tükrét, mintha egy rengeteg nagy halaványkék víz lepedőt feszítettek volna ki szarítani valami óriások, azt hisszük, hogy ez már maga a nyugalom, a mosolygó, esendes, ártalmatlan béke. Pedig ha valami Röntgen sugárral benelöznénk abba a csendesen mosolygó vízbe, rettenetes, gyilkos harcot látránk benne mindig. Milliőnyi illata a tengernek, a láthatatlan infusóriumoktól az őles nagy halakig a legvadabb élethalálharcban üzi, kergetik és gyilkolja egymást. Egyik amőba felfalja a másikat, a mikroszkópi piczi rákok megeszik az amőát, a rákokat megeszik a holoturiák, ezeket a molluskák, ezeket a halak, és ez az egymásból való lakomizás tart folytonosan. És ha jól megnézzük a suttogó csendes erdő, a mosolygó ré-

tet, mindeuütt csak a szerves lényeknek azt a folytonos, soha nem szűnő harcot látjuk, amit a létért való küzdelemnek nevezett el a nagy angol természettudós. De próbáljunk csak egy ecess vizet megnézni négyszázszoros nagyításu mikroszkóp alatt. Első pillanatra azt hisszük, hogy a waterlóói csatát látjuk magunk előtt. A legkülönösebb fajtájú állatok csusznak, másznak, hemzsegen összevissza, s üldözik, kergetik és felfalják egymást szakadatlan változatosságban. Pedig milyen szép, szelid és poétikus dolog egy ecess víz, mikor mint harmat a rózsatevélen csillog!

És ez így megy az egész világon, mióta az első szerves lény, az első amőba megjelent a földön. És így is kell neki lenni, mert ez a fejlődés törvénye. Másképp ezen a földön ma is csak infusóriumok vagy ilyenféle legalsórendű állatok mászkálnának. De mert minden állatnak a másik állatot kellett megennie, ha éni akari, mindig az maradt meg, amelyik erősebb, fejlettebb, ügye-

SLAVIANSKY hangversenye

Jegyek: Páholy 12 és 10 kor. Ülőhelyek 3, 2-40, 1-80 és 90 fillérért kaphatók:

Landesmann Miksa és Társa könyv- és papirkereskedésében.

Lapunk 4 oldal!

február hó 21-én a városi színházban

kellott igénybe vennie. (Az igazság gyalog jár, tehát rendszerint későn ér be.)

Kakusz ügyvéd azzal felelt, hogy Bennék a 10 ezer K. kölcsönt felmondta és a kieszközölt marasztaló ítélet alapján az árverést megkérte ellene.

Ardó és Kakusz a kikötött jutalékokon kívül oly aránytalanul magas tételeket számítottak fel (pl. kisebb kiadások címén 2000, ügyvédi költség címén 3000 Kt.) hogy Bem helyzete reménytelenül várt.

Az árverés birtokára 1903. okt. 26-ra lett kitűzve. Kétségbeesett volt helyzete. Kintlevő pénzet nem tudta feivenni, miután a bíróság a szerződés megsemmisítési perben még nem döntött.

Budapestre ment, hol Kossuth Fereczolt ajánló levelet kapott Plósz Sándor akkori igazságügyi-ministerhez. Plósz Eötvös Károlyt ajánlotta. Eötvös az ügyet Kégyi nevű helyettesére bízta, aki két nappal az árverés előtt Eperjesre utazott, ahol dr. Kakusz szerződésileg kötelezte magát arra, hogy az árverést elhalasztja. Dr. Kakusz ennek eleget nem tett, mert az árverést megtartották és a 450 katas. holdas birtokot 11 ezer K-ért a Magyar Jelz. Hiteibank vette meg Utóajánlat folytán 1903. decz. 31-re újabb árverés tüzeltett ki.

Majd Margulit Gyula tette magáéva Bem ügyét. Margulit Bródy Lajos budapesti ügyvédre bízta a dolgot, akinek közbenjárására ugy Kakusz ügyvéd mint a Jelz. Hiteibank kötelezte magát, hogy az árveréstől elállanak. A megállapodások dacára az árverést megtartották. A birtok most már 41 ezer K-ért kelt el.

Ekkorra az adósságok és költések annyira felszaporodtak, hogy Bennék mi sem jutott az eladási árból.

Dr. Bakonyi Samu utján még 1906. évben fogalmi feljelentést tett az eperjesi ügyvédi kamaránál, — a kamara bár Kakusz működésében szabálytalanságokat talált, két év alatt érdemleges határozatot még nem hozott s így Bennék még nincs módjában Kakusz ellen karitértési pert indítani.

Ezekhez nem kell commentar. Megdöbbentő képe ez társadalmethikai viszonyainknak. Rendszer ez, mely a felebaráti szeretet segítő kezével — fojtogat. — Röstelünk kell, hogy ez az eset oly férfivált történt meg, kinek nagybátyja Bem József a legválságosabb helyzetben mellette volt, harcolt szabadságunkért.

En csak azt csodálom, hogy az eperjesi ügyvédi kamara miért késik

sebb, életrevalóbb volt. Így mindig jobban fejlődött az állatvilág, a harc mindig elnyomta a gyengébbeket és fejlesztette az erősebbeket és így lett a folytonos fejlődés által, 20 millió, 50 millió, vagy 100 millió esztendővel az első ember megjelenése után az ember. Hogy aztán az ember mivé fog majd fejlődni 20, vagy 50, vagy 100 millió esztendő múlva, azt bizony isten nem tudom. Azt hiszem Darwin maga se tudta, sőt talán még Eötvös Károly se. Azonban, ha a magam részéről elnézek egy-egy édes kis lányt, ki kell jelentenem, hogy az eddigi fejlődéssel teljesen meg vagyok elégedve, s tovább fejlődni már teljesen fölösleges. De jut-e eszünkbe, amikor egy szép lányt nézünk, hogy annak az arcnak, természetnek a ragyogó szépsége husz millió esztendő harcba, léteret való küzdelembe került az elődöknek? Le tudunk-e olvasni arról a 18 éves rózsás arcról husz millió esztendőt? Pedig ennyi esztendőnek van rajta a nyoma, mert (legalább úgy állítják) ennyi esztendő kellett meg a legelső szerves öslényből ilyen tökéletes, formás, mosolygó ember fejlődött.

(Folyt. köv.)

a fegyelmi ügy befejezésével... Hísen nem volna szabad túrná. hogy egy, a kamara területén működő ügyvédet sőtét gyanu terheljen. Bűnös? ... vagy nem bűnös? ...

Lánczi Simon.

MEGYE ÉS VÁROS.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól —

— feb. 18.

Rendes közgyűlést tartotta Sátorajuhely város képviselőtestülete f. hó 18-án d. u. 2 órakor Kész Ödön h. polgármester elnöklété alatt. Jelen voltak: Alexander Vilmos, Chudovszky Móricz dr., Fried Lajos dr., Bánóczy Kálmán, Tóth András, Hericz Sándor, Fuchs Jenő, Behyna Miklós; Markovits Missa, Halasz József, Jelenek Adam, Bettelheim Sándor, Gáthy Géza, Hornyay Béla dr., Reichard Gyula, Kádár Gyula. Roth Bernáth, Waller Aladár, Gottlieb Jenő, Klein Andor, Buza Barna dr., Kovalek János, Matolai Etele, Horvath József, Grünbaum Simon, Zinner Henrik, Roth József dr., Isépy István, Kincsesy Péter Ligeti Ignác képviselőtestületi tagok és az előjárás tagjai közül: Pataky Miklós, Bogay Béla, Kérészy Gyula és Mitrik Mihály.

A tárgyalás megkezdése előtt a h. polgármester javaslatára az ülés tartamára: dr. Fried Lajos képv. tagot bízták meg az ügyési teendők ellátásával.

A Lénhart Imre által a külső Kossuth utca mentén szorgalmi joggal terhelten megvásárolt terület iránti szerződés és vázrajz elfogadására — mivel a képviselőtestület tagjai a törvényben előírt számban nem jelentek meg — márc. 26-ára újabb közgyűlés hívandó egybe.

A pénzügyi bizottság javaslatára a kataszteri teletkönyvek lemasolatásával megbízták a polgármestert. Egyben elhatározták, hogy a masolatás költségei az előre nem látott kiadások terhére utalandók.

Bolgary Andor kérelmére a képviselőtestület a vele egyesüléssel megállapított huszfogyasztási adóból 40 koronát elengedett.

A pénzügyi bizottság javaslatára a képviselőtestület elhatározta, hogy a városi erdő alkalmas fájából 180 cm. és 2 méteres szőlőkorokat készített és azokat egyenkint 49, illetve 58 korona áron beosztja aruba. A bükkfát 18, a tölgyfát 15, a galyfát 11 koronáért adják ölenkint a helyszínre. Egyben elhatározták, hogy május 1-ig egy vevő csak 8 ölet kaphat és csak az azután fenmaradó fa lesz korlátlan mennyiségben kapható, minden vevő tartozik a vett fat az év végéig elszállíttatni, mert ellenkező esetben az a város tulajdonába megy át.

A kereskedő segédek továbbképzésére szervezendő tanfolyamhoz a város hajlandónak mutatkozik bizonyos hozzájárulást megköszönve az esetben, ha az iparkamara is megszavaz e célra némi segélyt.

A polgármester azon jelentést, hogy a helybeli polgári fiúiskolát meglátogatta és azt közegészségügyi és pedagógiai szempontból kifogástalannak találta, — tudomásul vették.

A gyermekvédő liga választmányába a képviselőtestület Chudovszky Móricz drt. küldte ki.

A házi és gyámpóztárak IV. negyedévi vizsgálatáról felvett jegyzőkönyvetek tudomásul vették.

Gócs Antalnak a tízötöt sarkán levő terület megvásárlására tett ajánlatát visszautasították. Rákóczi kápolna-emlék részére a h. hiányában semmit sem szavaztak meg.

A Knopp és Steiner céggel a házszámotblák készítésére kötött szerződést jóváhagyták.

Kérészy Gyula városi mérnök a M. a. v. által létesítendő építkezések tárgyában egy nagy szakértelemmel dolgozótt memorandumot terjesztett a képviselőtestület elé. A memorandum fontosabb része így hangzik:

Helyes és a város jogos igényeinek is mindenben megfelelő megoldás tehát csak az volna, ha a gyártelepi állomás is rendelkezés állomással átalakíttatnék és kiépíttetnék és minden szükséges kibővítéssel ez az állomás fejlesztetnék. Itt kellene a kőralaku fűtőházat felépíteni, a gyártelep kibővítéséről is ezen munkálatokkal kapcsolatban kellene oly módon gondoskodni, hogy a szükséges új vágyány hálózat a jelenlegi. kelet felé annyival kisebb építések hogy a gyártelep további fejlesztésére kelő terület ahhoz hozza esatoltassék. Kiválóan alkalmas volna ez a hely az esetleg szükséges rendező pályaudvar kiépítésére is, a minek itt elhelyezése mint az észak keleti magyarországi vasúti forgalom központjában feltétlenül indokolt volna. Ezen a helyen és ily módon véglegesen megoldatnék a pályaudvarok rendezési kérdése és nem volna kénytelen a mav. évről-évre akcidentálter erőszakos megoldásokkal mindég csak ideiglenesen segíteni a folyton fel-felmerülő bajokon s hiányokon. A javasolt vágyány eltozással kapcsolatban szépen megvalósítható a szomatori törvényhatósági uton a városnak létezőké által követelt ut aljáró létesítése is.

Jelenti egyuttal, hogy a dohánygyártól az állomással vezető kocsit követészt a keresk. miniszter tárcája terhére vállalja. Indítványozza, hogy miután ezt a kormány csak 1906. 1910 éves költségvetések keretében akarja megvalósítani, előlegezzze a város ezt a 24000 korona költséget a kormánynak, hogy a következő még ez év tavaszán megkezdődhessék. Kéri, hogy a kövezzéssel egyidőben ugyanazon útvonalon járdázása is keresztelvéhető legyen.

A képviselőtestület Kincsesy, Buza, Kérészy, Hornyay, Chudovszky képv. tagok hozzászólása után úgy határozott, hogy a Kérészy mérnöknek a vasutépítéssel kapcsolatban tett javaslatát egész terjedelmében elfogadják és küldöttség menteszt ez irányban a kereskedelmi miniszterhez. A vasut menti uti kövezésére vonatkozó javaslatot a pénzügyi bizottsághoz tették át.

Sebeczk Antal és Császár Viktornak parlag erdőterület vétele tárgyában beadott ajánlatát, Micsely F. Györgynek visszatartott subvenciója kiadása iránti kérvényét, az aszóni róm. kath. iskola és Benk közösg tűzkárosultjainak segély iránti kérvényeit, és Mynyuska György pecegdör tisztviselő díj felmentése iránti kérelmét — elutasították.

Elhatározták a színházi díszlet-ek átfejtését.

Fuchs Jenőtől elfoglalt területért négysszögolenkint 20 kor. kártalanítási összeget szavaztak meg.

A vízvezetékü ügyek ellátásához egy vízester és díjnok idiglenes alkalmazásával megbízták a polgármestert.

Megbízták a polgármestert, hogy építkezési ügyekben a város érdekében sértő II. fokú határozatokat minden esetben felebbezze meg.

Budapest székesfőváros felhívta a város tanácsát, hogy az adótörvény tárgyában össz hított értekezleten képviseltesse magát. A képviselőtestület e kérelem föött hosszabb vita után napirendre tért.

A Thali Kálmán-féle bronzérnek költségeihez 10 koronát szavaztak meg.

A Polgármester jelenti, hogy Pataky

Miklos városi főjegyző többszöri utastás dacára még maig sem készítette el a szervezési szabályrendelet módosítását. A képviselőtestület minden hozzászólás nélkül elfogadta az előadó javaslatát, hogy utastíja a főjegyzőt a szabályrendelet 30 nap alatti elkészítésére.

Stein János városi rendőrnek munkaképtelensége miatt 180 korona végkielégítést szavaztak meg.

Pápa városnak a fogyasztási adóknak a város részére való átengedése iránt a kormányhoz intézett átiratát helyeslik és hasonló szellemben feliratot intéznek a kormánynak.

Még a vízvezetékü viz bakterológiai vizsgálatáról szóló jelentést olvasták fel és azután az ülés esti 7 órakor véget ért.

Hitelesítőt ülés 24-én d. u. fél 4 órakor lesz.

HIREK.

Singer Izráel.

Qui bene docet, bene vivit, qui bene vivit bene docet, a ki jóra tanít nemesen él, ki nemesen él, jóra tanít.

Ember emlékezet óta nem döt ki soraink közül férfiu, kire ezen a legnagyobb dicséretet tartalmazó itéletet el lehetett volna mondani a nélkül, hogy a mertelen igazságnál egy betűvel is többit mondanánk, mint néhai Singer Izráelről, kit e napokban vesztítettünk el.

Elihuuya feletti igaz bánatunk kifejezése nem a felkünkbe kitörülhetlenül bevészt jelentőségének feltüntetését de hosszú nemes életo áldásos működésének gyarapítását képezi.

Azok közül való Singer Izráel, kik haláluk pillanatában feltámadnak, mert lényük nemesebb része levétvén a gyarló földi kontöst tiszta fényben erőtjeisebben folytatják azon áldásos munkát, melyt perhüvelyben megkezdettek s melynek dicsőségé napról-napra önkét növekszik s beteljesedik rajtuk az irás igaz mondása „egyetlen szava sem tér vissza hiába; mindegyikből gyümölcs termő mag fakadt.”

Félszázadnál tovább így szántott Singer Izráel hazánkban mély barázdát s vetette belé a hit, az erkölcs, a honszeretet örökké élő magvait.

Betölt rajta az ösatyák áldása: „oktatói pálcával indult élet útjára s két tábor lett belőte” Az egyik tábor vérei: érdemes férfiak az otár, a törvény a tudomány hü szolgái s nemes képzett leányok. A másik tábor igen nagyszámu tanítványai: hü munkások a becsületes hasznos hazai művelődés minden mezején.

Singer Izráel élete ragyogó példája magasztos tanítása s elvei megvalósításának. Mintakép a családi szentély cufusában, hü férfi, feláldozó atya, pártatlan emberbarát, ki verejtékes munkája utolsó fatatját megosztja a nélkülözövel, a tudásnak az igaznak zsenge ifjúságtól élete utolsó lehelletéig hü szenvedélyes művelője, mindenkinek feltámbor istenfény szerény és emberszerető, ki a társadalomnak — mely neki soha mit sem adott — soha el nem muló áldást hagy hátra öröklő, mert „az igaz emléke áldást hozó.”

Singer Izráel hosszú életén ke-

resztül áldást hozott hazájának vallásának, a legnagyobb szolgálatakat tette a magyar kulturának, a társadalomnak a felszázadon keresztül folyton dolgozó alkotó elméje, az irodalom s hittudományok terén nagy jelentőségű igazán értékes művei egyszerű, becsületos, nemes élete soha el nem muló emléket állítanak a mindenki által becsült szeretet derék jó Singer Izrahelnek, kinek áldott emléke örökké élni fog szívünkben.

Reichard Salamon.

Singer Izrael 1828-ban született a tolnamegyei Pakson. Einte rabbi pályára készült, e céliből fiatal évtiben az ország legnevesebb tanműiskoláit látogatta. Később Brünben a műgyetemen kereskedelmi tén képezte ki magát, majd 1850-ben ugyanott tanítói oklevelet vett. 1853-ban a szegedi izr. hithőzség osztálytanítónak választotta meg. 1860-ban került Ujhelybe a cs. és kir. mintafőiskolához, 1871-ben, ezen iskola megszűnésekor a Käztenbaum iskolához lépett át, ahol 1893-ig működött egyfolytában. Ekkor nyugalmába vonult, de azért a főgimnáziumban még 1903-ig folytatta a nitoktatást. Végleges nyugalmi vonulását, 1903-ban a titkoszög fényes ünnepéyt rendezett tiszteletére. Ekkor választották meg a hitközségi iskola örökös tiszteletbeli igazgatójává. E tőben nagy irodalmi munkásságot fejtett ki úgy szepirodalmi, mint pedagógiai szakiparban. Több önálló művet is adott ki. Legutolsó nagyobbabasu önálló műve a mintegy egy évtel ezüdt kiadott „Emlékkönyv“ volt, melyben tapasztalokban gazdag önéletrajzát írta meg.

Már hosszabb ideje betegeskedett, de betegsége ideje alatt is folyton dolgozott. A most járványoszerűen felhért influenza mintegy 3 hettel ezelőtt ágyba döntötte, ahonnan már fel sem kelet, mert f. hó 17-én este 10 órakor elra, adta a házi szere telti koreből. Halála kiterjedt rokonságot borított gyászba. Dr. Székely Albert, lapunk volt szerkesztője, dr. Singer Bernát szabadkai főrabbi és dr. Székely Aron szabadkai ügyvéd édesatyjukat gyászolják az elhunytban.

A megboldogult földi maradványait f. hó 19-én d. u. 2 órakor helyezték örök nyugalomra. A temetés az izr. templom udvarától történt, ahol ott volt a boldogult nagy számú tanítványain kívül a város szemejava, és közeletünk kitűnőségei. Gyászbeszédet tartottak Weisz Kaimán főrabbi, Singer Bernát dr., szabadkai főrabbi az elhunyt fia, dr. Goldberger Izidor rabbi és a volt tanítványok nevében dr. Reichard Salamon.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Debrő Mihály pénzügyi számvizsgálót a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszög számtanácsosa, Lengyermócs Ede tokaji adóhivatali ellenőrt m. kir. adóhivatali pénztárnokká Varannóra kinevezte.

Athelyezés. A m. kir. pénzügyminiszterium Placintai Emil itteni pénzügyi díjas számgyakorokot athelyezte a kassai m. kir. pénzügyi számvevőszöghez.

Leányegyleti gyűlés. Az Izr. Leányegylet f. hó 16-án délután

fél 3 órakor tartotta tisztújító közgyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett dr. Haas Bertalan elnökölnök elnöklésével, Egri Etelka elnökölnök felkérésére Perlstein Lujzka titkár felolvasta az évi jelentést és az egész tisztikar nevében leköszönt. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a felmentvényt megadta. A régi tisztikart újból, a már előbb leköszönt ellenőr helyére Rosenberg Erzsikét választották meg. A folyó ügyek elintézésével a gyűlés véget ért.

Slavianszky Demeter híres oroz énekes és 50 tagu dalársulatának hangversenye f. hó 21-én pénteken este lesz megtartva a városi színházban. A nagyszabásu hangverseny iránt óriási érdeklődés mutatkozik úgy a város, mint a vidék lakossága körében annál is inkább, mert még mindenkinek élénk emlékezetében van az a kiváló műveltség, melyet Slavianszky és társulata első ittlé alkalmával nyújtott a hangversenyen jelen volt publikumnak. Jegyek csak nagyon kevés számban kaphatók lapunk kiadóhivatalában.

Kazinczy kör estélye. Újabb is felhívjuk az érdeklődők figyelmét Ipanovits S. ur által a „Kazinczy kör“ben Vasárnap d. u. 6 órakor tartandó előadásra, melyen a finn élet s szokások nem csak magyarázva, de vetített képekben s dalban is érzéktive lesznek. — Miután az előadás komoly jellegű csak és azok érdeklődését kell megfelkelte, kik ily tanulságos előadást hallgatni óhajtanak. — Ez előadásra jegyek Kazinczy-köri tagok részére 1 koronáért — az igazolvány előmutatása mellett — már előzetesen is válthatók Kinessey Peter gyógyszerész, egyesületi pénztárnoknál. Az előadásra az igazolványok felmutatású elhozandók, mert máséiket áru jegyek csak az igazolvány előmutatása mellett vált hatók.

Irodalmi munkásságért — fogház. Burger Dezső nyomdászsegéd írói babérokra vágyott. Vágyakozásában röpiratot írt, melyben Buzs Barna képviselőt támadta erősen. Buzs Barna képviselő feljelentése folytán a kassai kir. törvényszék esküdtbíró sága f. hó 18-án Burger Dezsőt irodalmi munkássága elismerésül 2 heti fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ittlé.

10 000 korona iskola célokra. Az 1907. XXVII. évi nevelésközi törvény nagy terhet ró az iskolák fenntartó felekezetre. Az állam ugyan kiegészíti a felekezeti tanítók fizetését; de ennek ellenében megköveteli, hogy az iskola és annak felekezete minden tekintetben a törvényes követelményeknek megfeleljen. Ez a körülmény indította a s.-a.-ujhelyi izr. anyahitközség iskolaszékét arra, hogy a Käztenbaum alapra felügyelő választmánytól 10000 kor. segílyt kérjen. A választmány mult heten tartott gyűlésében a kért segílyt megszavazta és azon felül az 1660 korona évi hozzájárulást 2000 korra emelte fel. Kikötötte azonban, hogy az iskola épületben étkelenkedő szeszüzlet a legközelebbi időn belül eltöröltessék és hogy az iskolaszék az építkezésre vonatkozó költségvetést a választ-

mány elé terjessze. Ezen, kulturális szempontból nagy fontosságu, eslekedtetért dícséret illeti első sorban Dókus Gyula elnököt és Kozmai Kun Frigyes tömeg gondnokot.

Szabadon bocsátott tanító. Farkas Sándor koskói tanító halált okozó súlyos testi sértés büntetést a honnani csendőrség letartóztatva. A sátorajauhelyi kir. törvényszék vádtanácsa szabadlábra helyezte.

Bolti tűz. Folyó hó 15-én este fél 10 óra tájban kigyuladt Berkovits Herman Rákóczy-utcai vegyeskereskedése. A tüzi ármára eljöttek a tüzoltók és rövid idő alatt lokali zárták a tüzet. A bolti berendezés és áruk részben elégték, részben a füst következtében hasznavehetetlenné váltak. Az üzlet biztosítva volt. Hogy a tűz miként keletkezett, a rendőrség részéről megejtett vizsgálat lesz hivatalon kidörítve.

II. Pestik Baziló Mihály helybeli illetőségű esavargó, Pestik Szarvas Mihály — a neogrün hurokra került betörő tolvaj — méltó utódja, aki nem kevesebb, mint 13 betöréses lopást követett el Topolka, Hegedűfalva és Hoor községekben. Az alig 19 éves akasztóvirág a Pestik iskolája színt dolgozott, leszötte az adakosát s óvatlan bekusztott az aivó emberek lakásaiba s ami keze ügyébe került azt elemelte; de nagy előszeretettel volt a kézszűz iránt. Viszont azonban nem riadt vissza a szalonna vagy kolbaszról sem. Valószággal rettegett tőle a vidék. Egy teljes hádgy nyomozott utána a tavarnai csendőrorjör, míg végre Varga György csendőrmester és Otáth Beni csendőr kezekerítették Márcs és hozták Homonnára a kir. jbróság börtönébe. Tekintettel fiatal korára a börtönben is sokat fog hozzá tanulni és ha majd kikerül onnan, úgy nem lehetetlen, hogy még ezer korona díjat is kitzúnek a fejére.

Tolvaj a lakadalmon. Bárány Erzsébet helybeli család vasárnap lakadalmonra volt hivatalos. A leány az ünnepi alkalmak megfelelően vig ha-gu-atban töltötte az időt; csaknem elfogy, hirtelen megváltozott kedélyhangulata. Draga téi kendője, melyet — miattal táncolt, odaadta tartani Makai Julinak, elvesztett és vele együtt eltűnt Makai Juli is. Hiába keresték-kutatták a leánytól a kendővel együtt, — nem találták, sőt rea jöttek, hogy Toronyi Mariának is eltűnt a téli kendője. Nyomban tisztában voltak a helyzettel, hogy a kendőket csak Makai Juli vihette el. Az anyes kezű Julit azután feljelentették a rendőrsapitányságná, a hol elfogata sára iránt intézkedtek.

Lopás. Mányik Mária helybeli napszamosító tolvaj hó 16-án Bodnár Andrásné Kazinczy-utcai lakásának nyitott lakájából 20 korona kézszűzt ellopott. A károsult feljelentésre a rendőrség elfogta a tettest, a ki a lopást beismerte.

Rakóczi cipőkrem a legjobb bőrfényesítő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára Egyedüli gyártója Székely és Társa Kassa.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viselhetnek a

Scott-féle Emulsió

iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes könnyen emészthető legjobb erősítő szer. Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegy — a halászt — kérjük figyelni a Kapható a gyógyszerárakban venni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér

FARSANG.

Általános titkos szavazás a függetlenségi körben.

— A kör házi estélye. —

A szocialisták álma megvalósul. Bokányinak ezentel nem lesz oka panaszkodni és dühöngeni. Andrassy ugyan még nem készítette el az általános titkos szavazati jogról szóló törvényt, de az uj helyi függetlenségi kör már szombaton megvalósítja az általános titkos szavazást.

Általános és titkosan fognak szavazni a férfiak a függetlenségi kör házi estélyén arra, hogy melyik hölgy jelent meg a legegyszerűbb s mégis legizesebb ruhában. Tehát választói joguk csak a férfiaknak lesz, de viszont választatók csak a nők lesznek, s így ezzel a nők választói jogának kérdése is teljesen rendezve van.

Szavazati joggal bir minden férfi, aki a belépti díjat lefizeti. A hölgyek csinos jelvényeket kapnak, a három győztes hölgy pedig szép ajándékokat kap pályadíjúl.

Erre az első általános titkos szavazásra meghívja a kör a városi közönséget.

A függetlenségi kör házi estélye a kör helyiségében szombaton, február 22-én este 8 órakor kezdődik. Családjegy 3 kor., személyjegy 2 korona. Családok elemőzsiát és bort is hozhatnak.

A szavazás eredményének kihirdetése s a díjak kiosztása éjfelkor lesz.

Igyekezzenek tehát a hölgyek egyszerűen s izlésesen öltözni.

A szerkesztőség üzenetel.

Kertész János Tolcsva. Nyilvános számadás jövő számot kiszedve várja.

A szerkesztésért felelős:

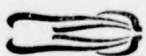
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Telefon szám 10.

Schön Sándor és Barna Dezső cég felhívja a m. t. vásárló közönség szives figyelmét az újonnan berendezett és állandóan nagy készletben lévő

menyasszonyi kelengyékre.

Nagy választék hazai, angol és francia divatkelmekben, valamint selymek, szőnyegek és függönyökben.

FÉRFI RUHÁK bel- és külföldi gyártmányu posztókból mérték szerint pontosan készíttetnek.

Minták kivánatra vidékre is költségmentesen küldetnek.

ALAGCSÓ- ÉS GÖZTÉGLAGYÁR

KONT MANÓ

BEREGSZÁSZ.

Homlokzattégla, dísztéglá, faöntégla
ék- és kéménytégla, cserépszindely,

HORNYOS TETŐCSEREP

alagosó, burkolatlapok gyártása.

Egész homlokzatoknak terv szerint
való kivitele.

Teljes tetőfedések eszközlése.

Írási cím: Göztéglagyár Beregszász.

Beregszász, a postabélyeg kelte.

Nyílt levél

szegény és gazdag építelőkhöz egyaránt.

A legkittünőbb tetőfedő-anyag manó

a kétfülű

hornyos tetőcserep,

(16692. sz. alatt szabadalmazva.)

melyet a beregszászi göztéglagyár eddig még el nem ért fökéletességben gyárt.

En a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járni lehet.

A vele való fedés nem drágább a közönséges faszindelyénél és minden valyofal elég erős neki.

As a tetőcsék, mely faszindely alá készült, teljesen megfelel.

A cserépnek ára ezenként Beregszász állomáson waggónba rakva 68 korona.

Egy négyszögletes területen 16 darab fekszik.

Egy waggónnak (8200 drb.) vasúti szállítási díja Sátorajajuhelyre 34 korona körülbelül.

A faszindely ellenében való előnyét szükségtelen feszegetni, és a badog ellenében azsal az előnnyel bír, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a badog ellenében a padjat sem mire lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegebbek télen. Amellett a badog sokkal drágább — a fekete badog gyakori festes költségeiről nem is szólva — és javítása bonyolódott művet.

Tűzbiztonság tekintetében a badogot, mely hirtelen átmelegedik, a cserép felülmulja.

A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a faszindely és badog teljesen ki van szorítva.

A gerinczserepnek darabja 30 fillér, egy folyómeterre kell 3 darab.

As üvegcserep badogablak helyébe 2 kor. 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensbb t. cz. közönséget, különösen a falukban a tisztelendő urakat, bírákat, jegyzőket, világosítanak föl a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy a cserép nem nehéz, elbírja minden fal kivétel nélkül és alkalmazásával nem áll elő az a gyakori eset, hogy tűzvésznel a fel falu pár óra alatt rajja lesz a lángnak.

Kiváló tisztelettel:

Kont Manó,

alagosó- és göztéglagyára BEREGSZÁSZ.

Mintát kívánatra szívesen küldök.

Képviseelő, viszontelárusító kerestetik Sátorajajuhelyen fakereskedő, építési vállalkozó, vagy építőmester személyében.

Első osztályu fali gőptégla nagybárá nyersfalazatnak is használható!

ELADÓ

a sátorajajuhelyi határban, a gyártelep közelében, több hold **szántóföld**, valamint **nagyobb rét**. Érdeklődőknek bővebb tájékoztatást nyújt **Nagy Albert** új hely-vidéki körjegyző.

100 drb.

csontlevélpapír

és 100 boríték

2 korona

Landesmann Miksa és Társa

könyv- és papirkereskedésében.

Műfogakat és egész fogsorokat
kiválóan készít
Magyar Ferencz
fogtechnikus
Sátorajajuhely, Kossuth-u. 181.
Eltört és nem jól illő fogsorok átalakítása 2 óra alatt

Házvezetőnek

kerestetik vidékre, úri házhoz, egy intelligens nő.

Bővebbet: **Tóth Ferencznél**,
Kazinczy-utca 26

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Schloesing Theofil világhírű francia agricultur-vegyész által **Marseille**-ben gyártott egyedül álló védekezős szerereit a **peronospora, lisztharmat, fenésedés, sárgaság, fűrtrohadás, szőlómolyok, hernyók, burgonya peronosporája és gyűrűs betegsége** valamint minden más a mező, szőlő és kertgazdaságban előforduló **gomba és rovar élősködők ellen**; továbbá G. & V. Moreels, Gand (Belgium) feltárt **Peru Guanó**, a világ legjobb legolcsóbb és legértékesebb szerves trágyájának képviselete Tokaj-Hegyalja részére

SZÖLLŐSY TIVADAR Sátorajajuhely

ki készséggel szolgál minden iránybani felvilágosítással.

Hirdetmény.

Nagymennyiségű első osztályu sima és gyökeres **Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solónis vadvessző**, valamint ugyanily alanyra nemesített első osztályu, a legjobb bor és csemefajú

gyökeres fásoltványok

hozatnak általunk forgalomba.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősege
Tapolca (Zala m.)

Hirdetmény.

Azokat a szőlőbirtokosokat, akik ratmunkaerő en gedélyezése iránt nálam jelentkeztek, ezennel értesítem, hogy a folyó 1908. évi munkálatási kimutatás a m. kir. igazságügyminiszterium által jóváhagyatott és hogy ezen (a kir. togházfelügyelői irodában kifüggesztett) kimutatás minden vasár- és ünneppnapon reggel 9 órától délelőt 11 óráig az érdekelte szőlőbirtokosok által megtekintethetők.

Sátorajajuhely, 1908. február 8.

Eiserth,
kir. ügyész.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótlék
egy régióknak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvénynél, osztnál és meghűléseknél, bedörzsolésésképpen használva.
Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekn K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**
Dz Richter gyógyszerláza az „Arany oroszlánhoz”, **Prágában**, **Elisabethstrasse 5 neu.**
Mindennapi szétküldés.

Makulatur papírok
jutányos árban kaphatók a kiadóhivatalban